

m

02.08—
06.10.24

d d

Artistieke
Alliantie:
Permeke &
De Smet
in Focus

Locatie:
Gemeentelijk Museum Gust De Smet
Gustaaf de Smetlaan 1
B-9831 Sint-Martens-Latem

vr-zo:
13:30-17:00

Museum Dhondt-Dhaenens
in samenwerking met de
Gemeente Sint-Martens-Latem
en Gemeentelijk Museum
Gust De Smet

Concept en selectie door
Nele Coene,
erfgoedconservator MDD

Museum Dhondt-Dhaenens
Museumlaan 14
9831 Deurle, België
www.museumdd.be

Meer weten?
Ontdek de collectie en programma op onze
website.

Constant Permeke en Gustave (Gust) De Smet onderhouden een duurzame vriendschap. De twee kunstenaars, beiden ondergebracht in de tweede groep van de Latemse School, zijn geprikkeld door internationale stijlen en spelen met expressionistische elementen. Permeke en De Smet blijven elkaar hun leven lang ontmoeten, inspireren, toejuichen en bewonderen.

Constant Permeke en Gust De Smet ontmoeten elkaar in 1906 in het Gentse Patershol. Jonge kunstenaars, waaronder Frits Van den Berghe en Albert Servaes, wisselen er ideeën uit en bediscussiëren het opkomende expressionisme. De basis voor de Tweede Latemse school is hiermee gelegd. In de zomer van 1908 verblijven ze in de Oostendse havenbuurt. Ze trekken de straat op, settelen zich in de volkscafés en doen inspiratie op uit het dagelijkse leven.

In 1909 trekken ze voor het eerst naar de Leieoevers van Sint-Martens-Latem. Een eerste groep kunstschilders, de Eerste Latemse School, vond hier rust en spiritualiteit. Aangetrokken door het symbolisme en luminisme van hun voorgangers trekt een tweede lichter naar het rustige Leiedorp. Al waren in 1909 heel wat schilders uit de eerste groep vertrokken.

De Eerste Wereldoorlog verstoort de rust. Gust De Smet vlucht met zijn gezin naar Amsterdam. Samen met Frits Van den Berghe vindt hij zijn plek in het Amsterdamse kunstcircuit. Constant Permeke wordt opgeroepen naar het front maar geraakt snel gewond. Na een herstelperiode blijft de schilder de rest van de oorlog in Groot-Brittannië. De kunstenaars blijven contact houden en elkaar steunen. Vanuit hun ballingschap doen ze inspiratie op uit de internationale stijlen.

Na de oorlog zoeken Permeke en De Smet snel elkaar opnieuw op. Beide kunstenaars blijven openlijk geïnteresseerd en geïnspireerd door elkaars werk. Komende jaren zullen Permeke en De Smet vaak samen exposeren in internationale tentoonstellingen. Via kubistische en expressionistische elementen legt de Tweede Latemse School de brug naar modernistische stromingen.

In 1922 brengen Permeke en De Smet samen met Frits Van den Berghe een zomer door aan de Leieoevers rondom Sint-Martens-Latem en Afsnee. Aan het water vermaken ze zich met vissen en hengelen. De drie kunstenaars brengen meerdere zomers samen door aan de Leie. (Frits Van den Berghe / *Vissers aan de Leie*)

De landschappen van de Leiestreek prikkelen Permeke. Het leven van de landbouwer en zijn omgeving inspireert de schilder. Dit thema zal blijvend terugkeren in zijn oeuvre. (Constant Permeke / *Lente, Landschap*)

Vanaf 1926 vestigt Permeke zich in Jabbeke. De kunstenaars en hun families bezoeken elkaar regelmatig en onderhouden briefwisseling.

Midden jaren '30 start Permeke met beeldhouwkunst. Een van zijn eerste beeldjes is een Christusfiguur, waaruit de Rustende Christus onstond. Wanneer De Smet in 1943 sterft, schenkt Permeke dit beeld om op het graf van zijn vriend te leggen. Het beeld in gegoten beton is vervangen door een bronzen afgietsel. Het origineel staat beneden in de inkomhal van het museum.

Archief

1 Jules De Sutter, Gust De Smet en Constant Permeke te Jabbeke, 1935

Herkomst foto: Permekemuseum Jabbeke
| Mu.ZEE Oostende

2 Constant Permeke op bezoek bij Gust De Smet in Deurle, ca. 1935

Herkomst foto: Permekemuseum Jabbeke
| Mu.ZEE Oostende

3 Constant Permeke op bezoek bij Gust De Smet in Deurle, ca. 1935
Herkomst foto: Permekemuseum Jabbeke
| Mu.ZEE Oostende

Werken

- 1 Frits Van den Berghe (1883—1939)
Vissers aan de Leie, 1923

Frits Van den Berghe beeldt zijn twee vrienden af, Constant Permeke en Gustave De Smet, aan de Leie, vissend met een pijp. Modernistische invloeden uit het Nederlandse ballingschap resulteren in een compositie met aandacht voor vorm en kleur.

olieverf
798 × 622 mm
Collectie Museum Dhondt-Dhaenens

Foto: Cedric Verhelst,
www.artinflanders.be,
publiek domein.

- 2 Gustave De Smet (1877—1943)
Avondzon, 1943

Dit sobere landschap dateert uit het laatste levensjaar van Gustave. Donkere aardetonen en ruw verfgebruik tonen een eenvoudige maar expressieve werkelijkheid.

olieverf
464 × 600 × 20 mm
Collectie Museum Dhondt-Dhaenens

Foto: Cedric Verhelst,
www.artinflanders.be,
publiek domein.

3 Constant Permeke (1886–1952)
Lente, 1935

Rond 1935 start Permeke met een serie landschappen. In een gouden licht verbindt hij een monumentale hemel met kleine, menselijke figuratie. Zachte, warme tinten creëren verbondenheid tussen de natuur, mens en horizon.

olieverf
505 × 705 × 15 mm
Collectie Museum Dhondt-Dhaenens

Foto: Cedric Verhelst,
www.artinflanders.be,
publiek domein.

4 Constant Permeke (1886–1952)
Landschap, 1935

olieverf
798 × 622 mm
Collectie Museum Dhondt-Dhaenens

Foto: Cedric Verhelst,
www.artinflanders.be,
publiek domein.

museum
dhondt-
dhaenens